

Кругтін Володимир Сергійович
студент гр. ФМСм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Герчаківський С. Д.

ФІСКАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Однією із сторін фінансової діяльності країни є формування дохідної частини бюджету, яке здійснюється завдяки надходженням до бюджетних фондів митних платежів. Фіскальний механізм митної системи полягає у визначенні обсягів дохідної частини бюджету, сформованих за рахунок надходжень до бюджету митних платежів через інструменти регулювання на митній території держави, товарообігу та митного контролю, який забезпечується діяльністю митних органів. Митні органи в Україні, на сьогоднішній день, функціонують в дуже непростих умовах і критеріями оцінювання їх результативності є як якісні, так і кількісні показники. До кількісних показників можна віднести забезпечення надходжень митних платежів.

За твердженням А. Білецького, фіскальний потенціал митної служби це співвідношення між надходженнями митних платежів до Державного бюджету України та загальними доходами державного бюджету [1]. Виходячи з цього твердження, розглянемо відношення розміру митних платежів до доходів Державного бюджету України (рис. 1).

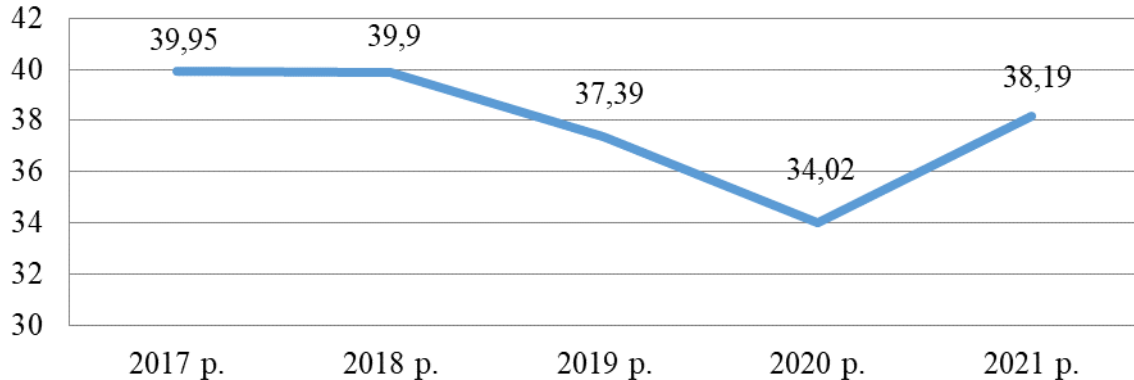

Рис. 1. Відношення розміру митних платежів до доходів Державного бюджету України у 2017-2021 рр.

Джерело: складено автором на основі [2].

На рис. 1 спостерігається нестабільна тенденція аналізованого показника. Так, у 2019-2020 рр. спостерігається різке зменшення частки забезпечення доходів державної казни митними платежами. Якщо у 2017 р. цей показник становив 39,95%, то у 2020 р. – 34,02%. Причиною такого явища є криза, спричинена пандемією коронавірусу. У 2021 р. частка митних платежів у доходах Державного бюджету України збільшилась до 38,19%. Насправді, це є досить значною часткою, при тому, що нова реформа митної служби базується на її переході до сервісного органу.

Фіскальний потенціал митних органів проявляється саме через обсяг фінансових ресурсів, який можливий завдяки процесу контролю за товарами та транспортними засобами, що переміщуються через митний кордон України. Так історично склалось, що фіскальна функція займає чільне місце серед усіх функцій, які покладені на митні органи. І її виконання залежить не лише від ефективної діяльності митних органів, а й від державної митної політики загалом.

З позиції держави, діяльність митних органів повинна бути спрямована на забезпечення реалізації фіскальної політики та виконання показників надходжень до бюджету. Прерогативою митниць ДМС України, які здійснюють митне оформлення товарів та їх митний контроль вважають забезпечення цих надходжень. Ці органи забезпечують близько 50% від усіх податкових надходжень до держбюджету.

Однак, як показує аналіз, надходження митних платежів має дуже нестійку тенденцію і залежить як від внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Тому фіскальний потенціал митних органів потрібно зважувати на фактор ризиків, які можуть настати й знизити рівень надходжень, що забезпечують митні органи.

Список використаних джерел:

1. Білецький А. А. Фіскальний та регулюючий потенціал функціонування митної служби України в умовах відкритої економіки: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08. Ірпінь, 2010. 22 с.
2. Звіти про виконання Державного бюджету України. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.